

*Кубрак Р. М.,**кандидат юридичних наук,
перший заступник начальника – начальник навчального відділу
Дніпровського центру підвищення кваліфікації персоналу
Державної кримінально-виконавчої служби України*

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ В УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

Анотація. У статті розглядаються окремі аспекти забезпечення належного правопорядку в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах. Проводиться аналіз стану правопорядку в пенітенціарних установах, звертається увага на окремі криміногенні фактори, які детермінують вчинення злочинів в установах як засудженими, так і персоналом. До них автор відносить наявність кримінальної субкультури, криміногенний склад засуджених, несприятливе соціальне середовище установ, їх неналежне матеріально-технічне та фінансове забезпечення, що не дає можливість створити відповідні умови для проживання та виправлення засуджених у відповідності до міжнародних стандартів, неякісне виконання персоналом установ виконання своїх обов'язків, його низьку кваліфікацію, недосконалу правову регламентацію процедури виконання кримінального покарання, забезпечення безпеки та прав учасників пенітенціарного процесу.

Автором визначено, що кримінальне покарання у виді позбавлення волі на певний строк є одним із найпоширеніших покарань, яке застосовується судом в Україні. Запропоновано систему заходів, спрямовану на підтримання правопорядку в установах. До них насамперед відносяться: підбір та підготовка пенітенціарного персоналу; відкритість установ для громадського контролю, забезпечення ефективного відомчого, громадського контролю та прокурорського нагляду за діяльністю УВП; змінення взаємовідносин між персоналом та засудженими й особами, взятими під варту, які б виключали обопільне вороже, неприязне ставлення, а ґрунтувалися на взаємоповазі, створенні безпечного середовища, належних умов утримання в установах, усунення ситуацій, які створюють передумови для конфронтацій і протистоянь між персоналом, засудженими, їхніми рідними, представниками громадських, релігійних організацій; забезпечення засудженим безпечних умов праці та гідну її оплату, що стане в майбутньому ключовим мотиватором до правомірної поведінки та зміни соціальних пріоритетів у засуджених. Одним із засобів забезпечення правопорядку в УВП є ізоляція засуджених, що поєднує в собі комплекс інженерно-технічних засобів (фізична безпека) та заходів режимного характеру, які спрямовані на недопущення потрапляння до осіб, які утримуються на території УВП, сторонніх осіб, заборонених до використання предметів, обмеження і контроль комунікацій цих осіб із середовищем за межами установи, унеможливлення негативного впливу засуджених та осіб, взятих під варту, на інших громадян, забезпечення охорони суспільних відносин від протиправних посягань цих осіб (процедурна безпека).

Ключові слова: установи виконання покарань, злочин, детермінанти, суспільно корисні зв'язки, позбавлення волі на певний строк, правопорядок, правове регулювання, кримінальна субкультура.

Постановка проблеми. Пенітенціарна система України вже тривалий час відображає ті процеси, які відбуваються в українському суспільстві та безпосередньо чи опосередковано чинять на неї вплив. Правопорядок в установі виконання покарань та слідчих ізоляторах (далі – УВП) є невід'ємною складовою частиною правопорядку в державі, перебуває в прямій з нею взаємозалежності, й не об'єктивно буде розглядати його як відокремлене, автономне соціально-правове явище, незважаючи на певну ізоляцію установ від суспільства. Стан правопорядку в УВП залежить від ряду факторів, окремі з яких ми проаналізуємо в межах даної статті.

Аналіз наукової літератури показав, що сучасний стан дослідження питань, пов'язаних із запобіганням злочинності та зміцненням правопорядку в пенітенціарних установах, відображений у роботах вітчизняних вчених: С. Беклеміщева, І. Богатирьова, І. Даньшина, Т. Денисової, О. Джузи, В. Голіни, І. Жука, А. Зелінського, О. Колба, І. Копотуна, В. Львовичкіна, О. Мартиненка, Л. Мостепанюка, А. Музики, Н. Орловської, Ю. Орла, В. Петкова, Т. Приходько, М. Пузирьова, А. Степанюка, В. Трубникова, С. Царюка, С. Фаренюка, В. Шаблістого, С. Шаренко, І. Яковець та інших. Але, незважаючи на існування наукових праць із даної тематики, питання, порушені в публікації, мають актуальне теоретико-прикладне значення та потребують дослідження і на науковому рівні в умовах існуючої сьогодні складної обстановки в системі УВП, виникнення масових заворушень та групових непокор.

Мета статті – провести аналіз окремих факторів та детермінантів, які впливають на стан правопорядку в УВП, спираючись на статистичні дані вчинених злочинів в установах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до статті 5 Кримінально-виконавчого кодексу України принципами виконання і відбування покарання є невідворотність виконання і відбування покарань, законність, справедливість, гуманізм, демократизм, рівність засуджених перед законом, повага до прав і свобод людини, взаємна відповідальність держави і засудженого, диференціація та індивідуалізація виконання покарань, раціональне застосування примусових заходів і стимулювання правослухняної поведінки, поєднання покарання з виправним впливом, участь громадськості в передбачених законом випадках у діяльності УВП. Дотримання вказаних основоположних принципів виконання та відбування покарання як персоналом, так і засудженими та іншими суб'єктами правовідносин у пенітенціарній сфері є підґрунтям забезпечення належного правопорядку в УВП. Одним із пріоритетних напрямів у реалізації кримінально-виконавчої політики держави є запобігання вчинення злочинів у межах УВП

та зміцнення правопорядку. Сьогодні кримінально-виконавча політика в Україні спрямована на подальшу гуманізацію виконання кримінальних покарань, пов'язаних із позбавленням волі (ізоляцією), що задекларовано в Концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України, схваленої розпорядженням Кабінету міністрів України від 13.09.2017 р. № 654-р.

Оскільки процес виконання (для персоналу УВП) – відбування (для засуджених) встановленого судом покарання – є бінарним, то складники правопорядку в УВП формуються як персоналом, так і засудженими.

У 2018 р. судами України засуджено 73 659 осіб (2798 неповнолітніх осіб, у тому числі 276 неповнолітніх осіб жіночої статі), з них до позбавлення волі на певний строк – 13 765 осіб (257 неповнолітніх осіб), що становить 18,7% від загальної кількості засуджених, 21 особа засуджена до довічного позбавлення волі, 909 – до обмеження волі, 2584 – до арешту [1]. Як бачимо із приведених даних, серед кримінальних покарань, пов'язаних із застосуванням заходів ізоляції, найчастіше судами застосовується позбавлення волі на певний строк.

За результатами аналізу статистичних даних судової влади, Міністерства юстиції, ДКВС України встановлено, що протягом 2004–2019 рр. відбулося значне зменшення кількості осіб, відносно яких судами застосовано кримінальне покарання у виді позбавлення волі на певний строк – з 54,2 тис. осіб у 2004 р. до 13,7 тис. осіб у 2018 р. Прямо корелюється з указаними даними і зменшення чисельності осіб, які утримуються в установах ДКВС України, з 192,0 тис. осіб у 2004 р. до 53,5 тис. осіб у 2019 р. (за даними ДКВС України в УВП утримується 53 566 осіб, у тому числі: СІЗО та УВП – 19 245 осіб (1151 жінок); виправні колонії – 32 686 осіб (1412 жінок); виховні колонії – 84 особи (5 жінок); виправні центри – 15 541 особа (84 жінок) [2]. Незважаючи на постійну динаміку щодо значного зменшення не тільки загальної кількості осіб, які утримуються в УВП, з 192 тис. у 2004 р. до 60,6 тис. у 2017 р., 55,4 тис. у 2018 р. 53,5 тис. у 2019 р., а й кількості засуджених осіб, до такого виду кримінального покарання, як позбавлення волі на певний строк, у процентному співвідношенні частка вказаної категорії засуджених серед загальної кількості засуджених осіб залишається порівняно сталою протягом 2004–2018 рр. і коливається в межах від 27% до 19% [3]. Також зазначимо, що серед загальної кількості засуджених до позбавлення волі на певний строк неповнолітні особи, засуджені до даного виду покарання, становлять 3%, а відносно загальної кількості неповнолітніх засуджених – 9% [3]. На фоні збереження тенденції гуманізації призначення судами кримінального покарання особам, визаним винними у вчиненні злочинів, позбавлення волі на певний строк все ж таки залишається одним із найпоширеніших видів кримінальних покарань в Україні, яке застосовується до кожної 4–5-ої засудженої особи [3, с. 79] і за кількістю засуджених осіб до даного виду покарання поступається лише штрафу. Враховуючи особливості покарань, пов'язаних з ізоляцією, можна констатувати, що значна кількість осіб перебуває під тривалим негативним впливом, унаслідок чого у них відбуваються незворотні психологічні зміни особистості, криміналізація, втрата навичок соціального співіснування з іншими громадянами.

Ключовим суб'єктом забезпечення законності під час виконання покарань у виді позбавлення волі є УВП і безпосередньо їхній персонал, а саме особи рядового і начальницького складу, спеціалісти, які не мають спеціальних звань, та інші праців-

ники, які працюють за трудовими договорами в органах і УВП, що виконують покладені на них державою завдання та функції в межах реалізації державної політики у сфері виконання кримінальних покарань та пробачії [4, с. 252].

В Україні на даний час функціонує 148 УВП та СІЗО (113 КВУ; 17 СІЗО; 12 УВП з функцією СІЗО, шість виховних колоній та сектор для тримання неповнолітніх у Мелітопольській УВП № 144; у 17 УВП засуджені не утримуються у зв'язку зі здійсненням оптимізації їхньої діяльності, після надзвичайної події (групових непокор засуджених) 26.05.2019 р. також прийнято рішення про консервування Південної ВК № 51) [5]. У структурі ДКВС України перебуває 20 УВП, розташованих у межах Донецької області (15 ВК, два виправних центра, один СІЗО та дві УВП з функцією СІЗО). Станом на 01.11.2014 р. у цих установах трималось 12,7 тис. осіб (9,9 тис. засуджених та 2,8 тис. осіб, взятих під варту) [6]. Відповідно, в Луганській області розташовано 16 установ (12 ВК, два виправних центра, Старобільський СІЗО та Луганська УВП з функцією СІЗО), в яких трималось 7 тис. осіб (5,8 тис. засуджених та 1,3 тис. осіб, взятих під варту) [6]. У зв'язку з існуючим наповненням УВП менш ніж на 50% від планової, вже третій рік відбувається оптимізація (консервування) окремих установ. Але незважаючи на скорочення кількості УВП і значне зменшення осіб, засуджених до кримінальних покарань, пов'язаних з ізоляцією, та осіб, які тримаються в установах, оперативна обстановка в них залишається вкрай складною, що не може не позначатися на загальному стані правопорядку. Про це свідчать надзвичайні події, що відбуваються протягом останніх років, які носять груповий характер та підвищений рівень суспільної небезпеки.

За результатами проведеного дослідження нами визначено низку факторів, які впливають на стан правопорядку в УВП, а саме: 1) неякісне нормативно-правове регулювання процесу виконання покарань; 2) неналежна увага та підтримка з боку державних інституцій до одного з головних напрямів політики у сфері виконання кримінальних покарань; 3) криміногенний склад засуджених; 4) складна оперативна обстановка в установах, зумовлена різними факторами; 5) наявність кримінальної субкультури та інтенсивне її поширення серед осіб молодіжного віку, що спостерігається останнім часом; 6) недоліки в доборі та професійній підготовці, низька кваліфікація та невмотивованість персоналу пенітенціарних установ; 7) застарілі, неактуальні форми соціально-виховної роботи із засудженими, які не відповідають викликам сьогодення; 8) низький рівень фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності УВП, що унеможливує забезпечення необхідних умов утримання, освіти, праці засуджених та осіб, взятих під варту, у відповідності до міжнародних стандартів; 9) вплив на процеси, які відбуваються в УВП, злочинного середовища, що існує за її межами, з метою забезпечення превалювання злочинних цінностей серед засуджених та осіб, взятих під варту; 10) недосконалість інститутів громадського, відомчого контролю та прокурорського нагляду за діяльністю установ; 11) існування протистояння як рудиментного наслідку тривалої каральної політики та вороже ставлення персоналу УВП до осіб, які тримаються в них.

Злочинність у місцях позбавлення волі має свою специфіку, яка пояснюється особливістю формальних і неформальних стосунків між засудженими, з одного боку, та ними й адміністрацією виправних установ – з іншого. Важливою ознакою

цієї злочинності є те, що вона порушує нормальну роботу УВП, перешкоджає процесу ресоціалізації засуджених, формує почуття загальної недовіри до кримінально-виконавчої системи та її працівників. Пенітенціарна злочинність тісно пов'язана з іншими негативними явищами – алкоголізмом, наркоманією, незаконним обігом холодної зброї, суїцидом. Тому підхід до боротьби з нею має бути комплексним та охоплювати всі ці явища [7, с. 201].

За результатами проведених досліджень стану злочинності в УВП за 2008–2015 рр. М.С. Пузирьовим [8, с. 381] та нами (в період з 2004–2019 рр.) встановлено, що під час вчинення більшості злочинів проти життя та здоров'я особи як знаряддя засуджені використовували саморобні колючо-ріжучі предмети. Також визначено, що в процесі роботи, спрямованої на запобігання проникненню заборонених предметів, не вдається вилучити з обігу в середньому близько третини таких предметів, які потрапляють до забороненої зони установ. Щороку на території УВП персоналом вилучається близько трьох тисяч колючо-ріжучих предметів (2009 р. – 2830 одиниць, 2010 р. – 2521 од., 2013 р. – 2934 од., 2014 р. – 2499 од., 2015 р. – 2676 од., 2016 р. – 2473 од., 2017 р. – 2536 од., 2018 р. – 2447 од.). Вочевидь, значна кількість колючо-ріжучих предметів приховується від огляду засудженими та особами, взятими під варту, не виявляється персоналом або в разі їх виявлення і вилучення не документується належним чином, а тому не обліковуються. Неодноразово в науковій літературі зверталась увага на суспільну небезпеку проникнення до установ заборонених предметів, що полягає не тільки в можливості їх використати як знаряддя нанесення тілесних ушкоджень особам, які перебувають на території УВП, та предмет злочину, а й у можливості їх виступати криміногенними факторами під час вчинення злочинів засудженими в стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння. Тільки у 2018 р. за безпосередньої участі персоналу відділів охорони під час спроби доставки до зон, що охороняються, на КПП по пропуску людей, КПП по пропуску транспортних засобів та під час спроби перекиду заборонених до використання засудженими (ув'язненими) предметів вилучено: спиртних напоїв – 904,75 л, що на 81,2 л менше ніж у 2017 р.; наркотичних речовин – 2238,336 г, що на 990,996 г більше ніж у 2017 р.; грошей – 185992 грн, що на 177 383,1 грн більше ніж у 2017 р.; мобільних телефонів – 2714 шт., що на 29 шт. більше ніж у 2017 р. [9].

Значний вплив на стан правопорядку в УВП чинить криміногенний склад засуджених, які утримуються в них. Протягом тривалого періоду, у 2004–2019 рр., серед осіб, які перебувають в УВП, більше половини становлять особи, засуджені за тяжкі та особливо тяжкі злочини, понад півтори тисячі осіб відбувають покарання у виді довічного позбавлення волі, причому згідно із судовою статистикою щороку судами засуджується близько 20 осіб до даного виду покарання, понад 300 осіб перебувають на профілактичних обліках як лідери та «авторитети» злочинних угруповань, притягувалися до відповідальності за бандитизм, злочини проти основ національної безпеки. Більше 5 тис. засуджених відбувають покарання на строк понад 10 років.

Як наслідок недоліків у проведенні превентивних заходів в УВП, особами, котрі в них утримуються, вчиняються злочини, що негативно впливають на загальний стан правопорядку в УВП.

Так, в УВП ДКВС України протягом 2007 р. зареєстровано вчинення засудженими та особами, що перебувають під вартою, 493 злочини, 2008 р. – 549 злочинів [10], 2009 р. – 422 злочини, 2010 р. – 404 злочини, 2011 р. – 465 злочинів [11], 2013 р. – 515 злочинів, у 2014 р. – 377 злочинів, у 2015 р. – 458 злочинів, у 2016 р. – 298 злочинів [12]. Необхідно зазначити, що у вказані періоди від 43 до 54% злочинів вчинено на території виправних колоній середнього рівня безпеки, від 24 до 35% – у виправних центрах. Це можна пояснити меншим обсягом заходів ізоляції та обмежень для засуджених у виправних центрах та порівняно високою кримінальною активністю, чисельністю і складним криміногенним складом засуджених, які відбувають покарання у виправних колоніях середнього рівня безпеки. Окремі надзвичайні події стали наслідком багатьох факторів, у тому числі й відвертого ігнорування персоналом установ вимог щодо забезпечення надійної ізоляції та локалізації засуджених, неправильного трактування завдань ДКВС України, відсутності вимогливості щодо виконання засудженими та ув'язненими встановлених законодавством норм поведінки, режиму.

Як бачимо з наведених даних, незважаючи на значне зменшення загальної чисельності осіб, які тримаються в УВП, кількість учинених ними злочинів залишається значною. Щороку вчиняється близько 150 злочинів у сфері обігу наркотичних засобів та така ж кількість тих, що передбачені ст. ст. 391 КК України «Злісна непокора вимогам адміністрації установи виконання покарань», ст. 393 «Втеча з місця позбавлення волі або з-під варті». У період 1993–2019 рр. вчинено 176 втеч і припинено 183 спроби їх вчинення.

Проведене нами дослідження показало, що протягом останніх 15 років від 21 до 25% раніше засуджених після відбування кримінального покарання повторно вчиняють злочини, що свідчить про тривалу неефективну роботу пенітенціарної системи та соціальних інституцій, діяльність яких повинна бути спрямована на профілактику правопорушень.

Ключовим суб'єктом впливу на стан правопорядку в УВП є особи персоналу, які наділені владними повноваженнями і зобов'язані від імені держави не тільки забезпечувати виконання встановлених законодавством норм поведінки засудженими і ув'язненими, а й особисто дотримуватися вимог чинного законодавства. Але, на жаль, як свідчить практика, у зв'язку з низкою негативних причин персоналом УВП щороку вчиняються кримінальні злочини та правопорушення, пов'язані з корупцією, зокрема: у 2005 р. вчинено 15 злочинів (42 діяння та інші правопорушення, пов'язані з корупцією), у 2006 р. – 14 злочинів (54), у 2007 р. – 14 злочинів (57), у 2008 р. – 18 злочинів (79), у 2009 р. – 23 злочини (82), у 2010 р. – 57 злочинів (93), у 2011 р. – 18 злочинів (79) [13], у 2015 р. – 111, у 2016 р. – 102 злочини.

Висновки. Серед злочинів, учинених посадовими особами УВП, переважають корупційні злочини та злочини, пов'язані з незаконним обігом наркотичних засобів. Основною причиною вчинення зазначених злочинів стали жага наживи, меркантильні інтереси в поєднанні з мізерним матеріально-ресурсним забезпеченням персоналу для виконання визначених державою завдань. Задля профілактики в подальшому вчинення злочинів на території УВП та зміцнення правопорядку необхідно усунути детермінанти цих злочинних посягань, запровадити сучасні й модернізувати наявні технічні засоби охорони і нагляду, в тому числі систем відеоспостереження, які би відпові-

дали сучасним вимогам фізичної безпеки і гарантували безпеку персоналу та засуджених, ув'язнених, а також надали б можливість організувати цілодобове відеоспостереження та створити багаторівневу систему відеомоніторингу з метою зменшення впливу людського фактору. Безумовно, важливою умовою ресоціалізації засуджених є забезпечення приведення умов утримання засуджених та осіб, узятих під варту, у відповідність із міжнародними стандартами, створення умов тримання, які не порушують гідність людини, а також недопущення жорстокого та такого, що принижує людську гідність, поводження із засудженими.

Одним із засобів забезпечення правопорядку в УВП є ізоляція засуджених, що поєднує в собі комплекс інженерно-технічних засобів (фізична безпека) та заходів режимного характеру, які спрямовані на недопущення потрапляння до осіб, які утримуються на території УВП, сторонніх осіб, заборонених до використання предметів, обмеження і контроль комунікацій цих осіб із середовищем за межами установи, унеможливлення негативного впливу засуджених та осіб, узятих під варту, на інших громадян, забезпечення охорони суспільних відносин від протиправних посягань цих осіб (процедурна безпека).

Література:

1. Звіт про осіб притягнутих до кримінальної відповідальності та види кримінальної покарання. URL: https://court.gov.ua/userfiles/media/media/6_2018.xlsx (дата звернення: 01.12.2019).
2. Довідка про резонансні, надзвичайні події та злочини за участі працівників ДКВС України, осіб узятих під варту та засуджених від 31.10.2019 р.
3. Аналіз стану здійснення судочинства 2004–2018 рр. (за даними судової статистики). URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/169EB9789B839EF9C2257B4B002E5ABD](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/169EB9789B839EF9C2257B4B002E5ABD) (дата звернення: 20.05.2019).
4. Кубрак Р.М., Лень В.В. Засуджені з психічними відхиленнями до позбавлення волі на певний строк: стан, тенденції, перспективи : монографія. Дніпро : Видавць Біла К.О., 2019. 412 с.
5. Загальна характеристика Державної кримінально-виконавчої служби України. URL: <http://kvs.gov.ua/harakteristika/01.03.2019.pdf> (documents)/169EB 9789B839E F9C2257B4B002E5ABD (дата звернення: 25.04.2019).
6. Щодо діяльності органів і установ виконання покарань та слідчих ізоляторів у Донецькій та Луганській областях. URL: http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/printable_article/757958
7. Курс кримінології. Особлива частина : підручник : у 2-х кн. / М.В. Корнієнко та ін. ; за заг. ред. О.М. Джужи. Київ : Юрінком Інтер, 2001. Кн. 2. 480 с.
8. Пузирьов М.С., Якименко Л.Г. Обґрунтування актуальності дослідження запобігання проникнення заборонених предметів до установ виконання покарань. *Науковий вісник Дніпропетровського державного ун-ту внутр. Справ* : зб. наук. праць. 2013. № 2. С. 381–386.
9. Звіт службової діяльності відділів охорони УВП за 2018 рік.
10. Наказ Державної пенітенціарної служби України № 39 від 04.03.2009 року «Про організацію виконання рішення колегії Державної пенітенціарної служби України від 27.02.209 р. № 1КД».
11. Наказ Державної пенітенціарної служби України № 38 від 30.01.2012 року «Про організацію виконання рішення колегії Державної пенітенціарної служби України від 17.01.2012 р. № 2ПК».
12. Відповідь на інформаційний запит № 1397/ПГ-Я-1124/23 від 07.04.2017 р. URL: <http://www.yagunov.in.ua/wpcontent/uploads/2017/04/%D0%BD%D0%B0%D1%96%D0%BD%D1%84%D0%BE%D>

1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D1%82.pdf (дата звернення: 27.11.2019).

13. Кримінологічні та оперативно-розшукові засади запобігання злочинам і правопорушенням, що вчиняються персоналом виправних колоній / В.В.Коваленко та ін. ; за заг. ред. докт. юрид. наук. проф. В.В.Коваленка. Київ : Атіка-Н, 2011. 368 с.

Kubrak R. Separate questions providing of law and order in the establishments of implementation of punishments

Summary. In this article the separate aspects the proper law and order of providing in the establishments of implementation of punishments and detention facilities one xamined. The analysis of the state of law and order in penitentiary establishments is conducted, attention paid on the separate criminogenic factors that determines committing of crime in the establishments as byconvicts sas by the personnel.

The author takes to the them presence of the criminal subculture, criminogenic composition of convicts, unfavorable social environment of the establishments, unsuitable logistical and financial support that does not give the opportunity to create appropriate conditions for living and correction of convicts in accordance with international standards, poor implementation by personnel of the establishments of the duties, its poor qualification, imperfect legal regulation of procedure of the criminal punishment implementation, providing safety and right of the participants penitentiary process.

The author determines, that criminal punishment in the type of imprisonment on a certain term is one of the most widespread punishments, that is used why the court in Ukraine he proposes. The system of measures, sent for to maintenance of law and order in the establishments.

First of all, it includes the instigate and preparation of penitentiary personnel, the openness of the establishments for a public inspection, providing of effective department, and public inspection and prosecutors supervision after the activity of prisoners, changing of relations between the personnel and convicts and persons kept in custody, which excludes antagonistic attitude, and hostile, and are based on mutual respect, creation of safe environment, proper conditions of holding in the establishments, obviation of situations, that create preconditions for confrontation and opposition between the personnel and, convicts, ther relatives, representatives of public, religious organization, providing the sofe conditions of work for convicts and decent payment, which becomes in the future the main motivator for to good behaviour and changing the social priority of convicts.

One of the ways of providing of law and order in prisoners is the isolation of convicts, that combines the complex of technical means (physical safety) and measures of regime character, to the persons, which directs to the prevention of the getting to the persons who are held in territories of prisoners, extraneous persons objects, forbidden for using, limit and control of communications for these persons and the environment the outside establishments, making impossible the of negative influence convicts and persons, kept in custody other citizens, providing of the guard of public relation from illicit encroachment of these persons (procedural safety).

Key words: prisoners, crime, determinants, social relations are useful, imprisonment is on a certain term, law and order, legal adjusting, criminal subculture.